

OVER DE IN DE USSR IN OMLOOP ZIJNDE KRANTEN EN TIJDSCHRIFTEN

Als bijdrage tot de documentatie over de massamedia in de Sowjet Unie moet onderstaand artikel verwelkomd worden. Het werd door W. Koroljow geschreven en handelt over de in de USSR in omloop zijnde kranten en tijdschriften. Het artikel verscheen reeds eerder in het "Informatiebulletin van de Ambassade van de USSR in Nederland" (Nr. 3, 15 januari 1970).

Kranten en tijdschriften worden in de Sowjet Unie gepubliceerd door staats- en openbare organisaties. In 1968 publiceerden deze 7.307 dagbladen met een enkelvoudige circulatie van ruim 125 miljoen exemplaren en meer dan 5.000 tijdschriften, welke de 136 miljoen exemplaren bereikten, eveneens in één enkele oplage. Per duizend inwoners van de Sowjet Unie zijn er 1.100 exemplaren van diverse periodieken.

In een multi-nationale staat als de USSR verschijnt in elk van de 15 Unierepublieken de overgrote meerderheid der dagbladen in de nationale taal van zo'n republiek. Wat b.v. de Georgische SSR betreft, beliep het aandeel van de in de nationale taal gepubliceerde dagbladen in 1967 84,6 pct van het totaal en 83,4 pct per enkele oplage, terwijl voor de Estlandse SSR deze cijfers resp. 74,4 pct en 88,2 pct luiden. Ieder jaar wordt er door de sowjetburgers de traditionele "Dag van de pers" gevierd. Dat geschiedt op de 5e mei, omdat het eerste nummer van de "Prawda" op 5 mei 1912 was uitgekomen. Dit dagblad, het centrale orgaan van het Centrale Partijcomité der CPSU, bereikt tegenwoordig in één enkele oplage 8,5 miljoen exemplaren per dag.

Vele andere centrale dagbladen der USSR ciculeren eveneens in miljoenen exemplaren per dag. De "Izwestija", b.v. het orgaan van het Presidium van de Opperste Sowjet der USSR, verscheen in 1968 in één enkele oplage in een totaal van 7,7 miljoen exemplaren en het jeugdblad de "Komsomolskaja Prawda", het orgaan van het Centraal Comité van de "Komsomol", kwam toen uit met 6,7 miljoen ex. per oplage, terwijl "Troed", het orgaan van de Al-Unie Centrale Vakbondsraad per enkelvoudige circulatie de 2,3 miljoen ex. haalde.

De tijdschriften, die in de Sowjet Unie worden gepubliceerd, zijn bestemd voor verschillende groepen van de landsbevolking, al naar gelang leeftijd en beroep.

Elke Sowjetburger kan een dagblad en een tijdschrift vinden, dat beantwoordt aan zijn interesse en zijn neigingen. De dagbladen en tijdschriften der USSR hebben ten doel zowel als een bron van informatie te dienen, als een middel te zijn tot verrijking van de kennis der lezers.

In 1968 werden er per enkele oplaag 30,5 miljoen exemplaren aan politieke en sociaal-economische tijdschriften gepubliceerd.

Wat de tijdschriften op het gebied van literatuur en kunst aangaat, die verschenen in genoemd jaar in een totaal van 30,6 miljoen exemplaren.

Het laat zich denken dat de grootste, enkelvoudige oplaag in ons land voor rekening kwam van de groep van tijdschriften die gewijd zijn aan de wetenschap, de mechanica en de beroepsproblemen; deze groep bereikte een totaal van ca. 47 miljoen exemplaren.

Van wetenschappelijke en technische tijdschriften verschijnen zowel algemene als gespecialiseerde edities. Wat deze laatste aangaat worden er b.v. 30 tijdschriften gepubliceerd, die zich uitsluitend bezighouden met onderwerpen die de wetenschap; de machinebouw en de bedrijfsbouw betreffen. Onder dit aantal bevindt zich een tijdschrift, dat aan algemene vraagstukken is gewijd en dat de naam "Stroïtjel"(De Bouwer) draagt. Dan zijn er tijdschriften, die vraagstukken behandelen met betrekking tot speciale constructie-arbeid, zoals "Gydrrotechnitsjeskoje Stroïtjelstwo" (Hydro-technische bouwwerken), "Zjilisjtsjnoje Stroïtjelstwo" (Woningbouw) "Promysjljennoje stroïtjelstwo" (Industriebouw) en "Stroïtjelstwo Troeboprowodow" (Aanleg van pijpleidingen). Bovendien is er een groot aantal tijdschriften op meer beperkte, gespecialiseerde terreinen, zoals "Stroïtjelnye materialy" (Bouwmaterialen), "Mechanizatsjija stroïtjelstwa" (Mechanisatie van de bouw), "Oznowanija, Foendamenty i Mechanika Groentow" (Bases, Funderingen en Mechanica van de bodem), etc.

Van de tijdschriften op maatschappelijk-politiek terrein bereiken de grootste omvang in één enkele oplaag de "Partiinaja Zjizn" (Partijleven) met 800.000 exemplaren en de "Kommoe-nist" met 700.000 exemplaren. Van de populair-wetenschappelijke tijdschriften bezitten "Zdorowje" (Gezondheid) en "Naoeka i zjizn" (De Wetenschap en het Leven) met een oplaag van resp. 8 en 3,8 miljoen exemplaren de grootste omloop.

Vervolgens is er het sociaal-politieke en literair- en kunst-tijdschrift voor vrouwen "Rabotnitsa" (De Werkende Vrouw), dat met 10 miljoen exemplaren in één enkele oplage de grootste omvang onder de tijdschriften van zijn soort bereikt.

Voor de kleinen en de jeugdigen verschijnen er in de Sowjet Unie meer dan 200 nieuwsbladen en tijdschriften, met 40 miljoen exemplaren per oplage. Een zeer populair tijdschrift voor de kleuters is "Moerzilka" met 5,6 miljoen exemplaren per afzonderlijke oplaag. De dagelijkse circulatie van het dagblad de "Pionjerskaja Prawda", bestemd voor de schoolgaande "teeners", bereikt de 9,2 miljoen exemplaren. In totaal worden er 59 tijdschriften met 11,5 miljoen ex. per oplage speciaal voor de jeugd van de Sowjet Unie gepubliceerd.

Er dient te worden aangetekend dat het aantal in de USSR uitgegeven periodieken van jaar tot jaar toeneemt. Zo waren b.v. alleen in 1968 reeds 24 nieuwe tijdschriften uitgegeven, waarvan vier gewijd waren aan de natuur-, de fysische- en de mathematische wetenschappen, twee aan industrie en technologie, zeven aan vraagstukken van literatuur en kunst, vijf aan sociaal-politieke aangelegenheden etc.

Een voortdurende groei valt verder waar te nemen in het aantal dagbladen, dat in circulatie wordt gebracht door afzonderlijke bedrijven, organisaties en onderwijsinstellingen, welke publicaties zich met problemen van interne aard bezighouden, terwijl verder de districts-, regionale- en territoriale dagbladen eveneens gestadig in aantal toenemen. De catalogus van "Soejoepetsjatj", de organisatie die verantwoordelijk is voor het distribueren van periodieken in de Sowjet Unie, vermeldt meer dan 10.000 benamingen van kranten en tijdschriften.

De ruime distributie van periodieken in de USSR wordt ongetwijfeld bevorderd door een tweetal factoren, t.w. het voortdurend stijgende culturele en algemeen ontwikkelingspeil van de Sowjetburgers en de lage prijs der dagbladen en tijdschriften. De overgrote meerderheid van de dagbladen in de Sowjet Unie kost slechts twee kopeken per exemplaar, dat is ongeveer gelijk aan de helft van de tariefprijs voor het stedelijk transport, die op zijn beurt de laagste in de wereld is.

W. KOROLJOW.